Ankenævnet for Forsikring

Den 31. maj 2017 blev i sag nr. 89669:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Himmerland Forsikring gs.
Himmerlandsgade 110
9600 Aars

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren er en ejerforening med bygningsforsikring i Himmerland Forsikring gs. Foreningen klager ved sin repræsentant over, at selskabet har afvist at anerkende en anmeldt skade på bygningens mur som en dækningsberettigende følgeskade til en brandskade forårsaget af brandslukningsarbejdet.

Selskabet har afvist at yde dækning for den anmeldte følgeskade med henvisning til, at der ikke er årsagssammenhæng mellem branden/brandslukningsarbejdet og skaden.

Selskabets taksator har i mail af 17/3 2015 til klageren anført:

> "Undertegnede kiggede forbi adressen den 09022015, mens jeg var tilstede, havde jeg tlf. kontakt til [murer].
>
> Der er på murværket et område over et vindue hvor der er afskallet ca. 12-14 stk. mursten, du mener at dette skulle være sket i forbindelse med opfugtning af murværk i forbindelse med branden den 28-05-2012, for godt 2,5 år siden.
>
> Ved besigtigelsen konstateres det endvidere at der er tale om gule mursten, som er sårbare overfor frost, [mureren] forklarede undertegnede, at han havde fået oplyst at der i forbindelse med branden havde været sket vandindtrængning flere gange efter branden, hvilket også er korrekt, denne vandindtrængning er sket på modsatte side af ejendommen, og ned gennem taget og ikke ud i facaden.
>
> I forbindelse med branden er vandet fra taget ledt ud over taget via presseninger indtil august 2012 hvor taget var lavet, der er siden branden sket total udtørring af murværk, og derfor finder jeg det helt usandsynligt at der er årsagssammenhæng mellem skaderne og branden.

Det faktum at der er tegn på facaden på udskiftning af overliggere og mursten i og omkring det berørte område, viser at problemet tidligere har været der.

Der afvises derfor for dækning af den efteranmeldte skade."

Klageren har i mail af 19/3 2015 til sin repræsentant præsenteret sagen:

"Det handler om, at der for ca. 1 måneds tid siden faldt nogle mursten ned fra forsiden af vores bygning lige under [beboers] køkkenvindue på 4. sal. Vi skyndte os straks at tage fat i både vores nye forsikring og [selskabets taksator] fra Himmerland Forsikring, og [selskabets taksator] mødte op med det samme for at besigtige skaderne. Som han skriver nedenunder kan han (eller vil han) ikke se nogen årsagssammenhæng mellem branden på vores tagterrasse og de nye skader (da murere var oppe for at lave skaderne ved [beboers] vindue opdagede han lignende skader ved den anden lejlighed på 4. sal, så begge dele er blevet udbedret). Vi har desuden haft kontakt til vores nye forsikringsselskab, som heller ikke vil dække skaderne, så indtil videre har vi selv måtte betale.

Nu har vi modtaget en mail med en udtalelse fra den murer, som var og udbedre skaderne, og den siger at det måske bare er en lille del af et egentlig større problem med vores ejendom! Vi overvejer derfor nu at starte en klagesag mod [selskabets taksator] og Himmerland Forsikring, da der efter murerens mening ikke er tvivl om, at de skader, som er opstået nu skyldes vand fra branden. Vi risikerer, at vi pludselig står med en meget stor regning, og hvis skaderne virkelig er sket i forbindelse med branden, er det jo total urimeligt (som det meste har været i vores sag)."

Klagerens murer har i mail af 18/3 2015 til klageren anført:

"Under udbedring af skade over vinduer hvor stenene var frostsprunget bemærkede jeg at isoleringen havde været meget våd pga. Vand og som du kan se på vedhæftede foto er det presset sammen pga. Vand og det er helt sikkert også det vand der er skyld i at stenene er frostsprunget. Ik nok med at det har beskadiget facadestenene, det har helt sikkert også ødelagt isoleringen, men der kan i få taget en kontrol på facaden af et autoriseret firma, de kan se det tydeligt på skærmen.
…

Klagerens murer har i mail af 19/3 2015 til klagerens repræsentant anført:

> "Det er lidt utydelig pga. afstand, men der er meget salpeter udslag inde i gården samt på de 2 steder vi har repareret, ligeledes på hjørnefals inde i gården"

Klageren har i brev af 20/3 2015 til selskabets taksator bl.a. anført:

> "Du skriver bl.a. i din mail, at der ikke har været vandindtrængning på forsiden af vores bygning, hvilket på ingen måde korrekt, da der bl.a. var trukket vand ned i [beboers] lejlighed 4. tv. Desuden blev branden slukket både fra for- og bagsiden af bygningen, så det kan ikke undgås, at der også er trængt vand ind på forsiden af bygningen. Vi har desuden billeder der viser, at der kommer sollys ind under og i enderne af presenningen mod de opgange, som ligger op til vores, og da der har været presenning over taget også vinteren over, hvor der har været snefygning Da det har regnet meget, og murene ved tagterrassen har stået åbne, er der en sandsynlighed for, at der også er trængt regn og sne ind under presenningen.
>
> Skaden kan ikke afskrives med, at der tidligere er skiftet mursten og overliggere i det berørte område, og I derfor konkluderer, at skaden have været der tidligere. Det er korrekt, at der er skiftet overliggere omkring [beboers] vindue, men dette skyldes ene og alene at selve vinduet er skiftet, og ikke fordi vi tidligere har haft frostsprængninger.
>
> Vi har været i kontakt med mureren, som har udbedret skaden, [murer], og [klagerens repræsentant] vedr, frostsprængningerne. Ud fra [murerens] udtalelser og dokumentation er det tydeligt, at der er salpeterudslag i murværket ved de to køkkenvinduer på 4. sal, i murværket gården samt på hjørnefalds inde i gården. I henhold til både [murerens] og, [klagerens repræsentants] udtalelser ,(de har også været i dialog med hinanden), er der ingen tvivl om at salpeterudtrængningerne skyldes, at der er kommet fugt i murværket, som ikke er tørret ordentligt op, og at det er opstået i forbindelse med branden. Det har nu resulteret i frostsprængninger i murværket samt sammenfaldning af isoleringen inden i muren under de to køkkenvinduer, men salpeterudfaldene tyder på, at skaden er langt mere omfattende (se vedlagte billeder)."

Selskabet har i brev af 7/4 2015 til klageren hertil anført:

> "Som bekendt brændte tagterassen den 28/5 2012, og der blev afdækket efter ca. 1 uge, idet vi afventede frigivelse fra politiet. Tagterassen har således været afdækket fra ca. 1/6 2012 og til 17/7 2012, hvor renoveringen blev påbegyndt. Herefter brev der afdækket igen efter hver arbejdsdags ophør. Påbrænding af tagpap på taget var afsluttet efter ca. 14 dage, hvilket vil sige, at der ikke har været presseninger på taget efter ca. den 1/8 2012.
>
> Ud fra ovenstående stiller vi os således uforstående overfor jeres oplysning omkring, at der har været presseninger over taget vinteren over, hvor der har været snefygning, og at der såredes skulle kunne være trukket sne ind.
>
> Det er korrekt, som I anfører, at der har været trukket vand ind i [lejligheden 4. tv]. Efter at der var brevet påbrændt tagpap efter skaden, blev der konstateret en utæthed i pappen i modsatte side af tagterrassen ind mod trappetårnet. Vandet er derved trukket ind i lejligheden via bagmurens indervæg 3-4 gange. Problemet med utætheden blev løst, og der kom ingen nedbør ifm. udbedringen af den konstaterede utæthed. Efterfølgende er der ikke trukket mere vand ind i lejligheden.

Vi skal for god ordens skyld præcisere, at der er tale om en 35 cm. hulmur, hvilket vil sige, at bagmur er adskilt fra facaden med 125 mm isolering, således at der ingen fysisk kontakt er mellem facade og bagmur. At der er trukket vand ind via bagmuren ved utætheden påvirker således ikke facademuren, og kan således ikke tilskrives den nu konstaterede frostsprængning på 10-12 mursten på facaden. Vi må samtidig henvise til, at den konstaterede frostsprængning er over en overligger, som man tydeligt kan se, tidligere er skiftet.

Generelt kan vi oplyse, at når murværk bliver udsat for vandpåvirkning, er et tegn på at dette tørrer, at der kan komme hvid salpeter udtræk på muren, hvilket er meget normalt. Konstruktionen på ejendommen er udført med murkrone, hvilket betyder, at murværket bliver udsat for meget nedbør, og der derved er en konstant opfugtning af ydermuren.

I perioden fra den 1/8 2012 og frem til jan/feb 2015 har der, jvf. ovenstående, ikke været påvirkning af ydermurene med vand fra presenninger. Der er således ikke sket opfugtning af ydermuren fra andet en vejret i denne periode.

Ud fra ovenstående må vi sammenfattende meddele, at vi ikke finder det bevist, at den konstaterede frostsprængning af murværket stammer tilbage fra brandskaden for næsten 3 år siden, herunder tillige henset til, at det må formodes, at murværket har været tørret op flere gange i de 3 forløbne sommerperioder siden skaden.

Vi må på den baggrund afvise at foretage os yderligere i sagen."

Af klagerens ingeniørs notat af 27/4 2015 fremgår bl.a.:

"Besigtigelsen blev afholdt på grund af at der er konstateret frostskader på facaderne. Det blev oplyst at der har været omfattende brand i de øverste etager af bygningen og efter slukningsarbejde, er der foretaget udtørring af alle boliger i bygningen.

Det blev endvidere oplyst at der i 2014 er foretaget reparationer på murværket mod gadesiden. Reparationerne blev foretaget, fordi flere mursten gik løse og enkelte faldt ned på fortovet. I forbindelse med udførelse af reparationerne, blev overliggere og mursten over 3 vinduer udtaget og ommuret. Murermesteren som forestod reparationerne, har oplyst at hulmuren og isoleringen i hulmuren virkede tør, men at isoleringen var faldet sammen i den områder, som blev åbnet i forbindelse med reparationerne.

I forbindelse med besigtigelsen den 21. april 2015, blev der ikke foretaget konstruktive indgreb og facaderne blev alene besigtiget visuelt fra hhv. terrænniveau og fra tagterrasse.

Det kunne konstateres at en del af murværket på trappetårnet, er ommuret, hvilket formentlig skyldes skader efter hhv. brand og efterfølgende slukningsarbejde, Endvidere kunne det konstateres at en del af fugerne i murværket er porøse og nogle steder er fugerne faldet ud.

…

Faglig vurdering

Skader på fuger:

Årsagen til at fugerne er porøse og flere steder løse/faldet ud, skyldes med stor sandsynlighed, at murværket har været kraftig opfugtet efter slukningsarbejdet og at der ikke er sket tilstrækkelig udtørring inden den første frostperiode er indtrådt. I takt med at fugerne dermed er blevet porøse/åbne i strukturen, øges vandindtrængningen fra regn og ha-

stigheden på nedbrydning af fugerne vil øges for hver frostperiode og ligeledes øges risikoen for at murstenene ligeledes optager fugt og begynder at frostspringe.

Det er derfor vigtigt at fugerne eftergås og at alle løse/porøse fuger fræses ud og fuges på ny.

Sammenfalden hulmursisolering:
Omfanget af skaderne bør undersøges forud for fastlæggelse af en udbedringsplan. For at undgå store konstruktive indgreb, anbefales at dette sker ved termografi af facaderne, hvorved kuldebroer, dvs. mellemrum i isoleringen, kan registreres.

Konklusion:
Omfugning af fugeskader bør foretages inden næste frostperiode.
Udbedringsplan for skader på hulmursisolering fastlægges efter registrering af skadernes omfang.

Øvrige forhold:
Der er ikke taget stilling til, om andre konstruktioner og forhold ved ejendommen har fejl og mangler.
Der er ikke besigtiget andre konstruktioner end ovennævnte."

Af termografisk notat af 22/1 2016 fremgår bl.a.:

"**Kommentarer til termografisk undersøgelse**

Bygningen er gennemgået udvendigt med termografi for at få et overblik over eventuelle vandskader i murværket fra en tidligere brand på tagterrassen. De termografiske billeder er taget inden solopgang d. 19/01-2016, og der var en udetemperatur på -3 °C.

Vurdering af undersøgelsen

- Der er umiddelbart tegn på fugt i ydervægge på den øverste etage mod baggård (termografi nr. 3 og 6-8), da der ikke er samme mindre temperaturudsving som på de underliggende etager. Det kunne skyldes, at fugten i murværket fryser og dermed camouflerer varmetabet fra lejlighederne.
- Det samme gør sig gældende på facaden mod gaden (mest tydeligt på termografi nr. 12).
- Der er i hjørne ved trappetårn og ved smalle vinduer et større varmetab gennem ydervæggen fra lejlighederne på de 2 øverste etager (termografi nr. 3-4). Dette kunne skyldes, at hulmursisoleringen er eventuelt er fugtig. Der er ikke tegn på samme varmetab fra de andre lejligheder længere nede og lejlighederne på den anden side af trappetårnet, hvor konstruktionerne burde være tilsvarende.
- Der var på undersøgelsestidspunktet tydelige visuelle tegn på isdannelse flere steder på murværk på de øverste etager. Det gør sig både gældende mod gade, mod gård og på trappetårn."

Efter at have modtaget ingeniørnotatet og det termografiske notat har selskabet i brev af 20/5 2016 til klageren anført:

"Efter fornyet gennemgang af sagen og de fremsendte rapporter må vi konkludere, at der alene tale om visuelle besigtigelser næsten 3 år og 3 ½ efter branden. Murermester oplyser, at hulmur samt isolering er tør. Ingeniør kan ikke med sikkerhed sige, at frostspræng-

> ninger skyldes opfugtning af murværk i forbindelse med brandskade. Murværk er naturlig nok udsat for vind, vand og vejr. Den termografiske undersøgelse konkluderer, at der fugt i ydervægge, men at hulmursisolering øverst oppe ikke er fugtig. At der er kuldebroer andre steder i bygningen kan skyldes selve konstruktionen eller mangelfuld udført arbejde ved opførelse. Derudover er der tale om en bygning fra 1979 hvor krav til isolering/kuldebroer var en del anderledes end i dag. Hverken ingeniør- eller termografirapport beviser således, at de opståede frostsprængninger kan henføres til brandskade. Jf. vejrarkiv fra DMI for … har der, i den første vinter efter brandskaden været hård frost. I december 2012 ned til 15,5 graders frost og i januar 2013 ned til 16,2 graders frost. Har facader og hulmursisolering været opfugtet i forbindelse med brandskaden, må det formodes, at div. frostsprængninger ville være sket i forbindelse med disse forholdsmæssige lave temperatuer allerede den første vinter efter skaden, hvor ydervægge formodes at have været mest fugtige. Frostsprængninger er først opstået og anmeldt februar 2015, mere end 2½ [år] efter brandskaden. Dette falder sammen med, at der var minus 13,6 grader (DMI). Der er i forbindelse med brandskade affugtet i berørte lejligheder, og bortset fra lejlighed, hvor der er trængt vand ned omkring loft, har der ikke været fugtproblemer siden udbedring af skade. Er der, som påstået, vand i hulmursisolering og facader, burde der have været fugt problemer i de berørte lejligheder siden brandskaden. Murværk er udført i gule løvprægede maskinsten i 1979. Disse sten kræver mere vedligeholdelse end andre massive teglsten. Dette udmønter sig bla. i frostsprængninger af sten og fuger generelt."

Beboeren i ejendommens lejlighed 4. tv har i mail af 15/9 2016 til klagerens repræsentant anført:

> "I august 2013 havde jeg en maler ude for at besigtige nogle vandskader på køkkenloftet efter aftale med [selskabets taksator], men maleren dukkede ikke op til nogle af de aftale, vi lavede, så det endte med, at vi selv reparerede skaden, da jeg ikke orkede at vente mere.
>
> Ellers har jeg kun oplevet vandskader udvendigt på husmuren, men efter det er blevet lavet, har vi igen måtte reparere en del revner omkring vinduerne i min lejlighed."

Klagerens repræsentant har i mail af 15/9 2016 til klagerens murer anført:

> "Jeg vil anmode dig om en udtalelse om da du udbedrede murstensudfaldet, på denne boligkompleks.
>
> Det der drejer sig om er selve isoleringen i hulmuren, er den faldet sammen, og hvis den er sammenfaldet, kan du så her give et bud på dette sammenfald, kan sammenfaldet af isoleringen skyldes fugt fra vejer og vind ved fugt gennem mursten, og om der skal større mængder vand til, der er foretaget termografiske undersøgelser af [termograferingsvirksomhed], og her er der store flader som er dårligt isolerede.."

Mureren har i mail af 10/10 2016 til klagerens repræsentant hertil anført:

> "I April 2015 besigtigede jeg murværket i [klagerens ejendom] pga. fugtudslag og frostsprængninger.
> Der blev lavet 3 stk. huller i murværket hvor der var kraftig frostsprængninger og fugtudslag og det er ikke Almindeligt så højt oppe og i så relativt nybyggeri
> Fakta var at da vi fik lavet hullerne kunne vi se at der havde været store vandskader som havde trukket ud i Stenene og dermed fugtudslag og frostsprængninger

Ydermere kunne vi så også se at de store mængder vand havde fået isoleringen til at krølle sammen og dermed Er isoleringværdien lig nul og det var kun oppe i toppen, chancerne for at isoleringen er mere medtaget nedad I murværket er væsentlig større idet det er mange 1000 liter der har presset på isoleringen"

Skadeservice har i notat af 8/11 2016 til brug for sagen anført:

"Vi, [skadeservice], … modtager 28/5 2012 et udkald til brandskade på ovennævnte adresse.

Der er brændt en tagterrasse hvorved der så, under slukning af denne, løber sluknings-vand ned i 5 lejligheder, dette er koncentreret omkring lofter, gulve og vægge mod gårdsiden.

Vi starter med det samme affugtning ved opstilling at affugtere i samtlige ramte lejligheder.

Der er dog et par af lejlighederne der rammes et par gange mere da afdækning (lavet af tømrerfirma) af brandtomten er fejlbehæftet, ligeledes det nye lagte tagpap på terrassen også er behæftet med fejl.

Vi afslutter affugtning i hovedparten at lejlighederne efter ca. 3 mdr. hvor vi med vores Gannmåler måler mellem 60 og 80 digits og Tramex mellem 7 og 10 hvilket betegnes som tørt. Dette indikerer ud fra min erfaring også at der ikke er restfugt i hulmur, Lejligheden beliggende 4 tv fortsætter dog et stykke tid længere da den er imellem dem der bliver ramt de ekstra gange, men som man kan se ud af omfangsrapport udfærdiget 31/10 2012 er fugten også her koncentreret om bagsiden af bygning da de ramte værelser er beliggende til denne side."

Klagerens repræsentant har i klageskemaet af 25/7 2016 anført:

"**1. Sagsfremstilling**
Vedr. genanmeldelse af skadesag med brandslukningsvand i hulmur, med udfald af mursten til følge.
Vi er anmodet om at gå ind I denne sag, af de skadelidte, se vedlagte dokumenter.
Det er sådan at der i 2012 sker en brand på ejendommen.
Men i år 2015 sker der det mærkelige at mursten begynder at falde ud af bygningen, og politi afspærre fortovet for sikkerheden.
Muren som har midlertidig udbedret skaden, konstateret at hulmursisoleringen var meget våd, og var årsagen til skaderne, som selskabet nægter at tage sig af, selvom de selv var byggeherre ved brandreparationen som omhandlede mellem 6-8 lejligheder i opgangen.
Skadelidte havde ingen mulighed for at kunne se skaderne Inden frostskaderne på murstenene skete med dertil ødelæggelse af isolering og murværk, da forsikringsselskabets fugtingeniør har meddelt at udtørring var ok.

2. Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
At selskabet betaler for reparation af selve frostskaderne på ydermurene, samt reparation af skimmelsvamp i trappetårnet da der er sket en skade pga. slukningsvand, som er kommet i hulmur da hulmuren var total åben som branden havde forårsaget."

Selskabet har i mail af 19/8 2016 til nævnet anført:

> "Den 28. maj 2012 skete en større brandskade på [klagerens] bygning. Genopbygning af skaden blev påbegyndt, og de berørte beboere flyttede ind igen primo 2013. Forsikringstager vender herefter tilbage den 9. februar 2015 og angiver, at mursten på en gavl er begyndt at skalle af og falde ned, og de mener det kan henføres til brandskaden for næsten 3 år siden. Vi har afvist, at der er ført bevis for årsagssammenhæng mellem brandskaden og afskalningen af murstenene.
> …
> Vi finder således, at vores skrivelse af 20. maj 2016 fyldesgørende besvarer den indgivne klage til jer, idet der i klagen ikke ses at være indkommet nye oplysninger. Dog skal vi for god ordens skyld henvise til, at der i vores forsikringstagers klage er angivet, at mureren, som midlertidig har udbedret skaden, har konstateret, at hulmursisoleringen var meget våd. Dette er direkte i modstrid med oplysningen i forsikringstagers egen indhentede ingeniørrapport af 27. april 2015, som angiver, at 'murermesteren, som forestod reparationerne, har oplyst, at hulmuren og isoleringen i hulmuren virkede tør, men at isoleringen var faldet sammen i de områder, som blev åbnet i forbindelse med reparationerne'.
>
> Vi opsummerer her detaljerne i vores afvisning:
>
> - Der er ikke ført bevis for, at afskalningen af mursten stammer tilbage fra branden næsten 3 år tidligere.
> - Hverken ingeniørrapport eller termografiundersøgelser konkluderer årsag.
> - Skaderne burde have vist sig allerede den første hårde vinter med minus 15 grader, såfremt det hidrørte fra branden, idet opfugtningen alt andet lige burde være størst der.
> - Murermester, der har forestået reparation, har iflg. ingeniørrapport udtalt, at hulmuren og isolering i hulmuren virkede tør.
> - Der er konstateret kuldebroer øvrige steder i bygningen, ud over det brandramte område.
> - Det er almindelig kendt i murerkredse, at den pågældende mursten kræver mere vedligeholdelse end andre, og det udmønter sig i frostsprængninger af sten og fuger generelt.
> - Der har ikke været angivet fugtproblemer i de berørte lejligheder siden udbedring af skade, udover 1 lejlighed, som blev afhjulpet ifm. udbedringen af den øvrige brandskade.
> - Der er ved vores første besigtigelse tegn på facaden på udskiftning af overliggere og mursten i og omkring det berørte område, som viser, at problemet tidligere har været der.
>
> Sagens indbringen for Ankenævnet for Forsikring ændrer således ikke ved vores tidligere opfattelse af sagen, og vi må således fastholde vores tidligere afgørelse."

Klagerens repræsentant har i brev af 20/10 2016 til nævnet hertil bemærket:

> "Vi kan se at Forsikringsselskabet ikke har sat sig nok ind i sagen, da der er flere skrivelser fra Ingeniør og [termograferingsvirksomhed], samt fra håndværkeren som har foretaget reparationen efter murstensudfaldet er i strid med selskabets svar, disse mails har vi vedhæftet i fil.
>
> Endvidere skriver Ingeniøren og [termograferingsvirksomheden], at der meget af muren er opfugtet og der er store plamager med salpeterudtræk, dette forekommer på ældre mur-

værk når det optugtes, vi har vedhæftet mails med billeder taget af murermesteren som foretog reparationen, hvor Forsikringsselskabet mener det er gl murværk som er i dårlig stand. Der har aldrig været mursten som smulder førhen. !

Endvidere skal der siges at det udelukkende Forsikringsselskabet som stod for udbedringen efter brandskaden med håndværkere og fugt eksperter mm. som selskabet har entreret med.

Vedr. punkter som selskabet har sat op er ikke identiske med dem fra Ingeniøren og [termograferingsvirksomhed], samt håndværkerens udtalelser, de modstrider total Himmerland Forsikrings udtalelser.

Overlægger i murværket er udskiftet i år 2007 ved 2 lejligheder det var udelukkende pga. der udskiftes vinduer på tidspunktet, så der er foretaget vedligeholdelse på ejendomme men der har aldrig været fugtskjolder med salpeterudtræk før efter brandskaden, så der må absolut være kommet vand ned i hulmuren ved brandslukningen, der var også afdækningen på hulmuren ødelagt af branden så der kan jo kun komme vand ned i hulmuren ved brandslukningen, da der er kommet nye inddækninger på efter branden.

Der er ikke af selskabet skrevet noget som helst om at vand i hulmur er tørret op på nogen måder, ej heller ført bevis herfor, der er blevet brugt rigtigt meget slukningsvand ved slukning af branden, det kan bekræftes af brandvæsnet hvor meget der er brugt.

Vi vedhæfter de forskellige beviser for at der var og er fugt i hulmur, det kan kun komme i så store mængder ved slukningsvand og ikke alm regnvand, som er kommet i den ene side gennem en revne eller smulderet mursten, det er jo over hele ydermuren der er kommet op fugtning, i trappetårnet er der simpelthen skimmelsvamp for neden af tårnet inde i selve opgangen.

Jeg mener at det er selskabets pligt at aflever en færdigt byggeri efter deres mening til skadelidte som de har været byggeherre på, så derfor mener jeg det er dem som må bevise at deres arbejde er gjort korrekt med tørring af bygningen efter slukningsvand i hulmur so de har sagt god for, i samråd med deres entreprenører. …

Vi har nu fået sidste udtalelse fra [mureren] som har lavet repareret af frostskaden, som skyldtes ikke udtørret hulmur efter der er kommet slukningsvand ind ved slukningsskaden efter branden, dette skulle Himmerland have sørget for da de havde fugtingeniør på, som sagde god for hulmur selv om der var store problemer under selve genopførslen af lejlighederne, der blev udtørret med lampe i over en måned og igen efter gentagne gange, der blev gjort opmærksom på dette, men selskabet sagde blot at de jo havde eksperter på og de vidste hvad de lavede."

Selskabet har i mail af 25/11 2016 til nævnet anført:

"Til dokumentation for den foretagne affugtning mv. efter branden vedlægges herefter udtalelse fra daværende teamleder … fra [skadeservicefirma], som forestod affugtningen. Som det fremgår, sker der med det samme opstilling af affugtere i samtlige ramte lejligheder. Affugtningen pågår over 3 måneder, hvorefter målinger viser, at der er tørt. Dette indikerer som anført, at der ikke er restfugt i hulmur. Vi må endvidere henvise til, at slukningsvandet, der er løbet ned, er koncentreret omkring lejligheder mod gårdsiden, og ikke den side mod vejen, hvor frostsprængningerne nu anmeldes. Det samme gør sig gældende omkring det anførte vand, der kom ind pga. utæt afdækning og tagpap.

Vi vedlægger tillige korrespondance med forsikringstager omkring deres ønske om en skriftlig færdigmelding af skaden. Dette er sket den 27. december 2013. Det kan dermed konkluderes, at der på dette tidspunkt er enighed om, at der ikke er følgeskader efter branden eller indikationer på dette. Forsikringstagers egen repræsentant, …, har tillige selv været med ved gennemgang af skaden og har ved afslutning heller ikke angivet tilbageværende fugtproblemer, som ville kunne konstateres, hvis det var tilfældet. Efter vores bekræftelse på afslutning at sagen hører vi ikke fra forsikringstager førend henvendelsen om skade på mursten den 9 februar 2015. Forsikringstager kontakter deres rådgiver den 19. marts 2015. Der har således tillige i perioden fra 27. december 2013 og frem til den 9. februar 2015 ikke været konstateret fugtskader eller indikationer på dette i relation til brandskaden, idet vi i så fald må formode, at der ville have været taget kontakt hertil eller til rådgiver tidligere. Vi må derfor endnu engang henvise til tidsforløbet siden skaden samt det kolde vejrlig vintrene imellem, som usandsynliggør, at frostsprængningerne skulle stamme tilbage fra branden 2,5 år tidligere.

Vi har tidligere kommentereret de indhentede rapporter fra forsikringstagers repræsentant … Vi kan hertil yderligere angive, at rapporten fra [termograferingsvirksomhed] er foretaget den 19. januar 2016 - altså om vinteren, hvor der naturligt nok vil være en fugtpåvirkning alene pga. vejret. Rapporten er foretaget 3 år og 8 måneder efter skaden, og der er de heller ingen konklusion på årsagen til det konstaterede, ud over [klagerens repræsentants] egen.

Vi fastholder således vores tidligere afgørelse og imødeser ankenævnets udtalelse i sagen."

Klagerens repræsentant har i mail af 29/1 2017 til nævnet anført:

"Jeg har talt med den tidligere formand for [klageren], og hun påstår at noget af det første der skete var at Himmerlands Forsikrings Håndværker som udbedrede tagpap på taget som ikke levede op til isolerings normen og måtte lave denne om efter jeg kom ind i skadesagen da arbejdet ikke levede op til isoleringskravene der manglede simpelthen over 100 mm isolering på taget, og hulmuren var afdækket, selvom der stadig var affugtning i gang med murene, der blev sagt at hulmuren var tør.

Da der ikke er eller har været lavet reparationer på taget siden afleveringen, og [mureren], som har foretaget reparationen efter stenudfald har skrevet at der har været flere 1000 l vand som har forsaget isoleringen er ødelagt af det store vandintrængen, og der har ikke været åben oven i hulmur fra bygningen er fremstillet til der var brandskaden, så derfor er det ene og alene slukningsvand som har været i hulmuren ved brandskaden.

Det henvises til [murerens] udtalelse samt til [ingeniørens] rapport.

Der har været vand ned i bygningen fra slukningen fra 4 sal til under 2 sal i gulvene så det har været omfattende vandskader, som igen også kan ses på de billeder der leveret.

Med hensyn til fugten som kan ses på billederne der er taget i 2016, er selvfølgelig mere op fugtet end lige efter branden da det tager tid at trænge igennem muren som samtidig tørre ved solens varme.

Med målingerne ved fugt er det en Fugt ingeinør som har foretaget disse så han må stå til ansvar for disse sammen med forsikringsselskabet som har hyret ham ind.

> Min konklusion er at der som [mureren] har konstateret at der må være kommet meget slukningsvand ind i hulmurende."

Nævnet udtaler:

Klagerens ejendom er en ejerlejlighedsbygning med lejligheder i flere plan. Den 28/5 2012 brændte en tagterrasse på ejendommen. Klageren anmeldte den 9/2 2015, at mursten i ydermuren ud mod gaden øverst på bygningen var begyndt at skalle af og falde ned, samt at fuger faldt ud. Det er klagerens opfattelse, at skaderne på muren er en følge af slukningsarbejdet med tagbranden samt indtrængende nedbør i forbindelse med udbedringsarbejdet. Selskabet har afvist at yde dækning for murskaderne med henvisning til, at klageren ikke har bevist, at der er tale om en følgeskade af brandskaden.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet efter en samlet vurdering og på det foreliggende grundlag, at klageren ikke har bevist, at skaderne på muren er en dækningsberettigende følgeskade af brandskaden. Nævnet har herved blandt andet lagt vægt på, at klageren ikke har fået lavet destruktive indgreb til vurdering af årsagen til skaden.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at klageren først anmeldte forholdet mere end 2½ år efter brandskaden. Det er nævnets umiddelbare opfattelse, at der ville have været konstateret tegn på opfugtning af muren på et tidligere tidspunkt, hvis opfugtningens årsag var sluknings- eller udbedringsarbejdet efter branden.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand